

تعلیم و تربیة اسلامی

صنف چهارم

سرود ملي

دا وطن افغانستان دي
کور د سولي کور د توري
دا وطن د ټولو کور دي
د پښتون او هزاره وو
ورسره عرب، گوجردي
براھوي دي، قزلباش دي
دا هېواد به تل څلپري
په سينه کې د آسيا به
نوم د حق مو دي رهبر

داعزت د هر افغان دي
هر بچي يې ټهمنان دي
د بلوخو د ازبکو
د ترکمنو د تاجکو
پاميريان، نورستانيان
هم ايماق، هم پشه ٻان
لكه لم پر شنه آسمان
لكه زره وي جاويдан
وايو الله اکبر وايو الله اکبر

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وزارت معارف

تعلیم و تربیة اسلامی

صنف چهارم

سال چاپ: ۱۳۹۸ ه. ش.

مشخصات کتاب

مضمون: تعلیم و تربیة اسلامی

مؤلفان: گروه مؤلفان کتاب‌های درسی بخش تعلیم و تربیة اسلامی نصاب تعلیمی

ویراستاران: اعضای دیپارتمنت ویراستاری و ایدیت زبان دری

صنف: چهارم

زبان متن: دری

انکشاف دهنده: ریاست عمومی انکشاف نصاب تعلیمی و تألیف کتب درسی

ناشر: ریاست ارتباط و آگاهی عامه وزارت معارف

سال چاپ: ۱۳۹۷ هجری شمسی

مکان چاپ: کابل

چاپ خانه:

ایمیل آدرس: curriculum@moe.gov.af

حق طبع، توزیع و فروش کتاب‌های درسی برای وزارت معارف جمهوری اسلامی افغانستان محفوظ است. خرید و فروش آن در بازار ممنوع بوده و با متخلفان برخورد قانونی صورت می‌گیرد.

پیام وزیر معارف

اقرأ باسم ربك

سپاس و حمد بیکران آفریدگار یکتایی را که بر ما هستی بخشدید و ما را از نعمت بزرگ خواندن و نوشتمن برخوردار ساخت، و درود بی پایان بر رسول خاتم - حضرت محمد مصطفی ﷺ که نخستین پیام الهی بر ایشان «خواندن» است.

چنانچه بر همه گان هویداست، سال ۱۳۹۷ خورشیدی، به نام سال معارف مسمی گردید. بدین ملحوظ نظام تعلیم و تربیت در کشور عزیز ما شاهد تحولات و تغییرات بنیادینی در عرصه‌های مختلف خواهد بود؛ معلم، متعلم، کتاب، مکتب، اداره و شوراهای والدین، از عناصر شش گانه و اساسی نظام معارف افغانستان به شمار می‌روند که در توسعه و انکشاف آموزش و پرورش کشور نقش مهمی را ایفا می‌نمایند. در چنین برهه سرنوشت‌ساز، رهبری و خانواده بزرگ معارف افغانستان، متعهد به ایجاد تحول بنیادی در روند رشد و توسعه نظام معاصر تعلیم و تربیت کشور می‌باشد.

از همین‌رو، اصلاح و انکشاف نصاب تعلیمی از اولویت‌های مهم وزارت معارف پنداشته می‌شود. در همین راستا، توجه به کیفیت، محتوا و فرایند توزیع کتاب‌های درسی در مکاتب، مدارس و سایر نهادهای تعلیمی دولتی و خصوصی در صدر برنامه‌های وزارت معارف قرار دارد. ما باور داریم، بدون داشتن کتاب درسی باکیفیت، به اهداف پایدار تعلیمی در کشور دست نخواهیم یافت.

برای دستیابی به اهداف ذکر شده و نیل به یک نظام آموزشی کارآمد، از آموزگاران و مدرسان دلسوز و مدیران فرهیخته به عنوان تربیت کننده‌گان نسل آینده، در سراسر کشور احترامانه تقاضا می‌گردد تا در روند آموزش این کتاب درسی و انتقال محتوای آن به فرزندان عزیز ما، از هر نوع تلاشی دریغ نورزیده و در تربیت و پرورش نسل فعال و آگاه با ارزش‌های دینی، ملی و تفکر انتقادی بکوشند. هر روز علاوه بر تجدید تعهد و حس مسؤولیت پذیری، با این نیت تدریس را آغاز کنند، که در آینده نزدیک شاگردان عزیز، شهروندان مؤثر، متمند و معماران افغانستان توسعه یافته و شکوفا خواهند شد.

همچنین از دانش آموزان خوب و دوست داشتنی به مثابه ارزشمندترین سرمایه‌های فردای کشور می‌خواهیم تا از فرصت‌ها غافل نبوده و در کمال ادب، احترام و البته کنجکاوی علمی از درس معلمان گرامی استفاده بهتر کنند و خوش چین دانش و علم استدانان گرامی خود باشند.

در پایان، از تمام کارشناسان آموزشی، داشمندان تعلیم و تربیت و همکاران فنی بخش نصاب تعلیمی کشور که در تهییه و تدوین این کتاب درسی مجданه شبانه روز تلاش نمودند، ابراز قدردانی کرده و از بارگاه الهی برای آنها در این راه مقدس و انسان‌ساز موقیت استدعا دارم. با آرزوی دستیابی به یک نظام معارف معیاری و توسعه یافته، و نیل به یک افغانستان آباد و مترقبی دارای شهر و ندان آزاد، آگاه و مرفه.

دکتور محمد میرویس بلخی

وزیر معارف

فهرست عنوان‌ها

صفحة	عنوان	شماره درس
۱	عقیده	درس اول
۳	الله ﷺ	درس دوم
۵	صفات الله ﷺ	درس سوم
۷	صفات ذاتی الله ﷺ	درس چهارم
۹	صفات فعلی الله ﷺ	درس پنجم
۱۱	قبر	درس ششم
۱۳	حشر	درس هفتم
۱۵	جنت	درس هشتم
۱۷	دوزخ	درس نهم
۱۹	آب (۱)	درس دهم
۲۱	آب (۲)	درس یازدهم
۲۳	فرض‌های وضو	درس دوازدهم
۲۵	سنن‌های وضو	درس سیزدهم
۲۷	اذان (۱)	درس چهاردهم
۲۹	اذان (۲)	درس پانزدهم
۳۱	معنای اذان	درس شانزدهم
۳۳	اقامت	درس هفدهم
۳۵	دعای اذان	درس هجدهم
۳۷	معنای دعای اذان	درس نزدهم
۳۹	تكبیر تحریمه	درس بیستم
۴۱	ثنا	درس بیست و یکم

صفحه	عنوان	شماره درس
۴۳	تعوذ و تسمیه	درس بیست و دوم
۴۵	تسمیع و تحمید	درس بیست و سوم
۴۷	تسبیحات	درس بیست و چهارم
۴۹	سلام	درس بیست و پنجم
۵۱	آداب خواب	درس بیست و ششم
۵۳	دعای بیرون شدن از خانه	درس بیست و هفتم
۵۵	اخلاق نیکو	درس بیست و هشتم
۵۷	نشانه‌های منافق	درس بیست و نهم
۵۹	مسلمان	درس سی ام
۶۱	صحت	درس سی و یکم
۶۳	ترجم بر حیوانات	درس سی و دوم

درس اول

عقیده

عقیده ایمان و باور را می گویند.

عقیده اساس همه اعمال است.

صحت عقیده شرط قبول شدن عمل است.

ما بر الله تعالی، ملائک و کتاب‌های آسمانی ایمان داریم.

ما بر پیامبران، روز آخرت و تقدیر خیر و شر ایمان داریم.

عقیده درست سبب کامیابی انسان در دنیا و آخرت می

شود.

فعالیت‌ها

- ۱- در باره اهمیت عقیده درست با همکاری معلم گفتگو نمایید.
- ۲- جمله‌های ذیل را با کلمه‌های مناسب تکمیل نمایید:
 - تورات بر علیه السلام نازل گردیده است.
 - انجیل بر علیه السلام نازل گردیده است.
 - زبور بر علیه السلام نازل گردیده است.
 - قرآن کریم بر نازل گردیده است.

پرسش‌ها

- ۱- عقیده چه را می‌گویند؟
- ۲- اساس همه اعمال چه است؟
- ۳- داشتن عقیده درست چه فایده دارد؟

کارخانه‌گی

شاگردان درس را در کتابچه‌های خود بنویسند.

درس دوم

الله جل جلاله

الله جل جلاله يکی است، شریک و مانند ندارد.
الله جل جلاله بر هر چیز عالم است.
هیچ چیزی از الله جل جلاله پنهان نیست.
الله جل جلاله بر هر چیز قادر است.
تمام کائنات را الله جل جلاله خلق نموده است.
ما تنها الله جل جلاله را عبادت می کنیم.
زمین، کوهها، درختها، سنگها، گیاهها، آسمانها و تمام
مخلوقات تابع امر الله جل جلاله استند.
بدون اراده الله جل جلاله هیچ کاری انجام شده نمی تواند.

فعالیت ها

شاگردان در باره م موضوعات ذیل بحث نمایند:

- ۱- همه کائنات تابع امر الله ﷺ استند:
- ۲- آفتاب در طلوع و غروب تابع امر الله ﷺ است.
- ۳- شاگردان به دو گروه تقسیم شوند، هر گروه ده نام الله ﷺ را بگویند.

پرسش ها

- ۱- کائنات را کی آفریده است؟
- ۲- ما کی را عبادت می کنیم.
- ۳- زمین، کوهها و آسمانها تابع امر کی استند؟

شاگردان در باره درس با اعضای خانواده شان گفتگو نمایند.

صفات الله ﷺ

ما به تمام صفات الله ﷺ ایمان داریم.

صفات الله ﷺ بر دو نوع است:

۱- صفات ذاتی

۲- صفات فعلی

۱- صفات ذاتی: صفاتی است که نسبت خد آن به الله تعالی درست نیست؛ مانند: علم که خد آن جهل است.

۲- صفات فعلی: صفاتی است، که نسبت خد آن هم به الله تعالی درست است؛ مانند: احیاء (زنده ساختن) که خد آن میراندن است.

زندگی و مرگ ما در اختیار الله ﷺ است.

فعالیت‌ها

- ۱- در بارهٔ صفات الله ﷺ گفتگو نمایید.
- ۲- نام‌های الله ﷺ را که در زیر آمده است با معنای آن بخوانید:
(الْوَاحِدُ، الصَّمَدُ، الْأَوَّلُ، الْآخِرُ، الْعَزِيزُ، الْمَلِكُ، الْحَقُّ)
معنا: الله ﷺ یکی، بی نیاز، اول، آخر، غالب، پادشاه کائنات و ذات حق است.

پرسش‌ها

- ۱- صفات الله ﷺ به چند نوع است؟
- ۲- صفات ذاتی الله ﷺ کدام‌ها اند؟
- ۳- صفات فعلی الله ﷺ کدام‌ها اند؟

شاگردان در بارهٔ صفات ذاتی و فعلی الله ﷺ با اعضای خانوادهٔ شان گفتگو نمایند.

درس چهارم

صفات ذاتی الله ﷺ

صفات ذاتی الله ﷺ قرار ذیل است:

۱- قدرت (توانایی): الله ﷺ بر هر چیز قادر است.

۲- اراده (قصد کردن): الله ﷺ صاحب اراده است.

۳- سمع (شنیدن): الله ﷺ هر سخن آشکار و پنهان را می شوند.

۴- بصر (دیدن): الله ﷺ هر چیز را می بیند.

۵- علم (دانایی): الله ﷺ بر هر چیز دانا است.

۶- حیات (زندگی): الله ﷺ دائم زنده است.

۷- کلام (سخن): سخن گفتن صفت الله ﷺ است.

فعالیت‌ها

- ۱- در بارهٔ صفات ذاتی الله ﷺ با هم گفتگو نمایید.
- ۲- نام‌های الله ﷺ را از یاد بخوانید:
(الْمَلِكُ، الْقُدُوسُ، السَّلَامُ، الْمُؤْمِنُ، الْمُهَبِّيْمُ، الْعَزِيزُ، الْجَبَارُ، الْمُتَكَبِّرُ)
- ۳- نام‌های الله ﷺ را که در زیر آمده است با معنای آن بخوانید:
(السَّمِيعُ، الْبَصِيرُ، الْعَلِيمُ، الْعَظِيمُ، الْمُتَعَالِ، الْحَقُّ، الْقَادِرُ)
معنا: الله ﷺ ذات شنونده، دانا، بزرگ، عالی شأن، همیش زنده و
صاحب قدرت است.
- ۴- شاگردان به دو گروه تقسیم شوند، یک گروه پنج صفات ذاتی الله ﷺ و گروه دوم پنج صفات فعلی الله ﷺ را بیان کنند.

پرسش‌ها

- ۱- صفات ذاتی الله ﷺ را تعریف نمایید .
- ۲- معنای قدرت، اراده، سمع و بصر را بیان نمایید.
- ۳- معنای علم، حیات و کلام چه است؟

شاگردان صفات الله ﷺ را که خواندند، حفظ نمایند.

صفات فعلی الله ﷺ

برخی از صفات فعلی الله ﷺ قرار ذیل است:

۱- تخلیق (پیدا کردن): الله ﷺ خالق همه مخلوقات است.

۲- ترزیق (روزی دادن): الله ﷺ همه مخلوقات را روزی می‌دهد.

۳- احیاء (زنده ساختن): زنده‌گی بخشیدن همه مخلوقات به اختیار الله ﷺ است.

۴- اماتت (میراندن): مرگ همه مخلوقات به اختیار الله ﷺ است.

۵- رحمت (مهربانی): الله ﷺ ذات بی نهایت مهربان است.

۶- غضب (قهرا): نافرمانی از حکم الله ﷺ باعث قهر الله ﷺ می‌گردد.

۷- اعزاز (عزت دادن): الله ﷺ کسی را که بخواهد، عزت می‌دهد.

۸- اذلال (ذلت دادن): الله ﷺ کسی را که بخواهد، ذلیل می‌سازد.

فعالیت‌ها

- ۱- با همکاری معلم در بارهٔ صفات فعلی الله ﷺ گفتگو نمایید.
- ۲- نام‌های الله ﷺ را در زیر آمده است با معنای آن بگویید:
(الرَّحْمَنُ الرَّحِيمُ، الْغَفُورُ، الْقَابِضُ، الْبَاسِطُ، الْمُعِزُّ، الْمُذْلُّ، الْمُحِيَّ، الْمُمِيتُ)
- معنا: الله ﷺ بر خاص و عام مهربان، بخشنده، گیرنده روزی، فراخ کننده، عزت دهنده، ذلت دهنده، زنده کننده و میراننده است.

پرسش‌ها

- ۱- پنج صفت از صفات فعلی الله ﷺ را بگویید.
- ۲- معنای تخلیق چه است؟
- ۳- احیاء و اماتت چه را می‌گویند؟
- ۴- ضد رحمت چه است؟
- ۵- اعزاز چه را می‌گویند؟

شاگردان صفات فعلی الله ﷺ را حفظ نمایند.

قبر

مرگ حق است، همه انسان‌ها به مرگ باور دارند.
ما به زنده‌گی در قبر ایمان داریم.
قبر برای مسلمان نیکو کار باغچه‌یی از جنت است.
برای کافر و بد عمل حفره‌یی از دوزخ است.
هر انسان در قبر با سه پرسش ذیل رو به رو می‌شود:

- ۱- پروردگارت کیست؟
- ۲- دینت چیست؟
- ۳- پیامبرت کیست؟

مسلمان نیک عمل در جواب می‌گوید:

- ۱- پروردگارم الله ﷺ است؟
- ۲- دینم اسلام است.
- ۳- پیامبرم حضرت محمد ﷺ است.

مسلمان با این جواب‌ها از عذاب قبر نجات پیدا می‌کند.
کافر و انسان بد عمل، پاسخ این پرسش‌ها را داده نمی‌تواند.

۱- با همکاری معلم در باره پرسش‌های که در قبر صورت می‌گیرد گفتگو نمایید.

۲- در وقت گذشتن از کنار قبر دعای ذیل را تکرار نمایید:

السَّلَامُ عَلَيْكُمْ دَارَ قَوْمٍ مُؤْمِنِينَ ، وَ إِنَّا - إِنْ شَاءَ اللَّهُ - بِكُمْ لَلَّا حِقْوَنَ
نَسْأَلُ اللَّهَ لَنَا وَلَكُمُ الْعَافِيَةَ .

- ۱- قبر برای کی باغچه‌یی از جنت است؟
- ۲- قبر برای کی حفره‌یی از دوزخ است؟
- ۳- در قبر از هر انسان چه چیز پرسیده می‌شود؟
- ۴- مسلمان نیکوکار در برابر پرسش‌های قبر چه جواب می‌دهد؟
- ۵- آیا کافرو بدکار جواب پرسش‌های قبر را داده می‌تواند؟

شاگردان در باره قبر با اعضای خانواده شان گفتگو نمایند.

حشر

ما به روز قیامت ایمان داریم.
در روز قیامت همه مردها زنده می‌شوند.
همه مخلوقات در یک جا حشر (جمع) می‌شوند.
با هر انسان در میدان حشر حساب می‌شود.
رسول الله ﷺ می‌فرماید: از هر انسان در بارهٔ چهار چیز
پرسیده می‌شود:
۱- جوانی را در چه گذرانده اید؟
۲- زنده‌گی را در چه سپری کرده اید؟
۳- مال و دارایی را از کجا پیدا و در کجا به مصرف رسانده
اید؟
۴- به علم خود چه عمل کرده اید؟

فعالیت‌ها

- ۱- با همکاری معلم در بارهٔ حشر گفتگو نمایید.
- ۲- وضو سبب در خشنده‌گی چهره‌های مسلمانان در روز قیامت می‌گردد. درین باره گفتگو نمایید.

پرسش‌ها

- ۱- حشر چه را می‌گویند؟
- ۲- در روز حشر چه چیز از هر انسان پرسیده می‌شود؟
- ۳- در حشر چگونه در بارهٔ مال پرسیده می‌شود؟

شاگردان به همکاری اعضای خانواده شان معلومات مزید را در بارهٔ حشر به دست بیاورند.

جنت

ما به جنت ایمان داریم.

الله ﷺ برای مؤمنان، در آخرت جنت را پیدا کرده است.

در جنت هر نوع نعمت‌ها هست.

مؤمنان برای دائم در جنت زنده‌گی می‌کنند.

الله تعالیٰ جنت را در پاداش اعمال نیک، به مسلمان می‌دهد.

ما باید کارهای نیکو انجام دهیم، تا الله تعالیٰ جنت را

نصیب ما بگرداند.

ایمان داشتن به جنت فرض است.

- ۱- شاگردان به دو گروه تقسیم شوند و به همکاری معلم در باره درس با هم گفتگو نمایند.
- ۲- به همکاری معلم چند نام جنت را بگیرید.
- ۳- (لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ) کلید جنت است، در این مورد بحث نمایید.

- ۱- الله تعالی جنت را برای کی پیدا کرده است؟
- ۲- در برابر عمل نیک برای مسلمان چه چیز داده می شود؟
- ۳- ایمان داشتن به جنت چه حکم دارد؟

شاگردان در باره جنت از اعضای خانواده شان بپرسند و برداشت شان را در کتابچه‌های خود بنویسند.

دوزخ

ما به دوزخ ایمان داریم.

الله تعالی دوزخ را برای جزا دادن به کافران، آفریده است.

دوزخ جای عذاب‌های سخت است.

کافران در دوزخ برای دائم می‌باشند.

مسلمان گناهگار هم به اندازه گناه خود در دوزخ جزا

می‌بینند.

ایمان داشتن به دوزخ فرض و انکار از آن کفر است.

- ۱- به همکاری معلم در باره عذاب‌های دوزخ گفتگو نمایید.
- ۲- در باره اینکه ما به دوزخ ایمان داریم. گفتگو نمایید.

- ۱- الله تعالی دوزخ را برای کی آفریده است؟
- ۲- کافران در آخرت کجا می‌باشند؟
- ۳- ایمان داشتن به دوزخ و انکار از آن چه حکم دارد؟

شاگردان کارهای را که به نظرشان سبب گناه می‌شود در کتابچه‌های شان لست کنند.

آب (۱)

آب نعمت بزرگ الله ﷺ است.

همه مخلوقات زنده، به آب ضرورت دارند.

آب وسیلهٔ پاکی است.

ما باید آب را بیجا مصرف نکنیم.

آب بر سه قسم است:

۱- آب پاک کننده ۲- آب مستعمل ۳- آب ناپاک

۱- آب پاک کننده: مانند آب چاه، چشمه، جوی، دریا و آب باران، که نجاست در آن نباشد.

وضو با این آب می‌شود و چیزهای دیگر با آن پاک می‌گردد.

۲- آب مستعمل: آن است، که با آن وضو یا غسل شده باشد.

این آب در ذات خود پاک است، مگر وضو و غسل با آن درست نیست.

مایعاتی که به آن‌ها آب گفته نمی‌شود، مانند چای، جوس و سوربا، پاک استند؛ مگر وضو و غسل با آن‌ها درست نیست.

فعالیت‌ها

- ۱- در باره اهمیت آب با هم گفتگو نمایید.
- ۲- چند شاگرد ضرر‌های مصرف بیجای آب را بیان نمایند.

پرسش‌ها

- ۱- آیا بدون آب زندگی ممکن است؟
- ۲- آب به چند قسم است؟
- ۳- یک مثال آب پاک را بگویید.
- ۴- آیا با آب مستعمل وضو درست است؟

کارخانه‌گی

شاگردان درس را در کتابچه‌های خود بنویسند.

آب (۲)

۳- آب ناپاک: آبی است که در آن نجاست افتیده باشد.
آب ناپاک هر چیز پاک را نجس می‌سازد.
با افتیدن نجاست در آب کم باعث ناپاکی آن می‌گردد.
آب زیاد و یا آب جاری وقتی با افتیدن نجاست ناپاک
می‌شود، که نشانه نجاست در آن دیده شود.
نشانه‌های نجاست در آب زیاد و جاری سه چیز است:

- ۱- به سبب افتیدن نجاست رنگ آن تغییر کند.
- ۲- به سبب افتیدن نجاست مزه آن تغییر کند.
- ۳- به سبب افتیدن نجاست بوی آن تغییر کند.

آب زیاد آن ست که با حرکت دادن یک طرف آن، طرف دیگر آن حرکت نکند.

با آب ناپاک وضوء و غسل درست نیست.
شاگرد خوب آب را ناپاک نمی‌سازد.

فعالیت‌ها

- ۱- با همکاری معلم در باره نتایج ناگوار آب ناپاک گفتگو نمایید.
- ۲- آب ناپاک به صحت انسان ضرر می‌رساند. در رابطه به آن بحث و گفتگونمایید.

پرسش‌ها

- ۱- آب ناپاک را تعریف نمایید.
- ۲- آیا آب ناپاک چیزهای پاک را ناپاک می‌سازد؟
- ۳- آیا با آب ناپاک، وضو و غسل درست است؟
- ۴- نشانه‌های ناپاک شدن آب جاری را بیان نمایید.
- ۵- آب زیاد را تعریف نمایید.

کارخانه‌گی

شاگردان نمونه آب ناپاک را در کتابچه‌های خود بنویسند.

فرض های وضو

وضو کردن برای نماز شرط است.

وضو کردن بدن ما را پاک می سازد.

با وضو کردن، گناهان مسلمان بخشیده می شود.

در وضو چهار چیز فرض است:

۱- شستن روی، از روییدن موی تا زیر زنخ و از نرمی یک گوش تا نرمی گوش دیگر

۲- شستن دستها همراه با آرنجها

۳- مسح کردن چهارم حصه سر

۴- شستن پاهای همراه با بجلکها

- ۱- چند تن از شاگردان در صنف وضو را تمثیل نمایند.
- ۲- شاگردان در مورد اندازه شستن روی، دست‌ها و پاها که فرض است گفتگو نمایند.

- ۱- آیا وضواز جمله شرط‌های نماز است؟
- ۲- وضو کردن چه فایده دارد؟
- ۳- فرض‌های وضو چند و کدام‌ها اند؟

شاگردان فرض‌های وضو را در کتابچه‌های خود بنویسند.

سنّت‌های وضو

ما پیامبر ﷺ خود را دوست داریم.

ما به سنّت‌های پیامبر ﷺ خود عمل می‌کنیم.

وضو را مطابق سنّت‌های پیامبر ﷺ انجام می‌دهیم.

برخی از سنّت‌های وضو:

۱- نیت کردن .

۲- در شروع وضو بسم الله الرحمن الرحيم گفتن.

۳- شستن هر دو دست تا بندها

۴- مضمضه، یعنی شستن دهن

۵- استنشاق، یعنی شستن بینی

۶- مسح کردن تمام سر

۷- سه بار شستن هر عضو

- ۱- در محضر معلم سنت‌های وضو را تمثیل نمایید.
- ۲- سه بار شستن کدام اندام‌ها در وضو سنت است؟ درین باره گفتگو نمایید.

- ۱- ما باید در وضو چه چیز را در نظر بگیریم؟
- ۲- گفتن بسم الله الرحمن الرحيم در وضو چه حکم دارد؟
- ۳- مضمضه و استنشاق چه را می‌گویند؟
- ۴- سه بار شستن کدام اندام‌ها سنت است؟

شاگردان سنت‌های وضو را در کتابچه‌های خود بنویسند.

اذان (۱)

اذان دعوت مسلمانان به سوی نماز است.

اذان گفتن برای نمازهای پنچگانه و نماز جمعه سنت مؤکد است.

اذان گفتن ثواب زیاد دارد.

اذان دهنده را مؤذن می‌گویند.

اولین مؤذن در اسلام حضرت بَلَالُ بْنُ كَلْمَةً است.

آداب اذان:

– مؤذن باید وضو داشته باشد، و رو به روی قبله به حالت ایستاده و با آواز بلند اذان بگوید.

– مؤذن باید در وقت گفتن «حَيَّ عَلَى الصَّلَاةِ» روی خود را به طرف راست و در وقت گفتن «حَيَّ عَلَى الْفَلَاحِ» به طرف چپ دور بدهد.

فعالیت‌ها

- ۱- هدف از اذان گفتن چیست؟ درین باره گفتگو نمایید.
- ۲- مؤذن باید در اذان گفتن کدام آداب را مراعات نماید؟ در این باره گفتگو نمایید.
- ۳- اذان نماز صبح با اذان نمازهای دیگر چه فرق دارد؟ در رابطه به آن بحث کنید.

پرسش‌ها

- ۱- اذان گفتن برای کدام نمازها سنت است؟
- ۲- آیا اذان گفتن ثواب دارد؟
- ۳- اولین مؤذن در اسلام کی است؟
- ۴- دو ادب اذان را بیان نمایید.

شاگردان متن درس را در کتابچه‌های خود بنویسند.

اذان (۲)

الفاظ اذان:

الله أَكْبَرُ * الله أَكْبَرُ * الله أَكْبَرُ
أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللهُ * أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللهُ
أَشْهَدُ أَنْ مُحَمَّداً رَسُولُ اللهِ * أَشْهَدُ أَنْ مُحَمَّداً رَسُولُ اللهِ
حَىٰ عَلَى الصَّلَاةِ * حَىٰ عَلَى الصَّلَاةِ
حَىٰ عَلَى الْفَلَاحِ * حَىٰ عَلَى الْفَلَاحِ
الله أَكْبَرُ * الله أَكْبَرُ
لَا إِلَهَ إِلَّا اللهُ

در اذان نماز صبح، بعد از (حَىٰ عَلَى الْفَلَاحِ)، دو مرتبه
(الصَّلَاةُ خَيْرٌ مِنَ النَّوْمِ) گفته می شود.

فعالیت‌ها

- ۱- چند تن از شاگردان اذان را در صنف تمثیل نمایند.
- ۲- شاگردان در مورد تفاوت اذان نماز صبح با چهار نماز دیگر (پشین، دیگر، شام، خften) گفتگو نمایند.

پرسش‌ها

- ۱- کی می‌تواند، اذان را تمثیل نماید؟
- ۲- در اذان صبح بعد از (حَيَ عَلَى الْفَلَاحِ) چه گفته می‌شود؟

شاگردان اذان را حفظ نمایند.

معنای اذان

ترجمه	الفاظ و کلمه‌ها
الله بسیار بزرگ است	الله أَكْبَرُ
گواهی می‌دهم که به جز الله جل جلاله کس دیگری لایق عبادت نیست.	أَشْهُدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللهُ
گواهی می‌دهم که محمد صلی الله علیه و آله و سلم پیامبر الله جل جلاله است	أَشْهُدُ أَنَّ مُحَمَّداً رَسُولَ اللهِ
بیایید بهسوی نماز	حَىٰ عَلَى الصَّلَاةِ
بیایید بسوی نجات	حَىٰ عَلَى الْفَلَاحِ
غیر از الله جل جلاله کس دیگری لایق عبادت نیست.	لَا إِلَهَ إِلَّا اللهُ
نماز بهتر از خواب است.	الصَّلَاةُ خَيْرٌ مِّن النَّوْمِ

فعالیت‌ها

- ۱- در باره معنای اذان با هم گفتگو نمایید.
- ۲- آیا در اذان کلمه (شهادت یا طیبه) آمده است؟ در رابطه به آن گفتگو نمایید.
- ۳- در هنگام اذان، شنووندہ چه باید کند؟ درین باره گفتگو نمایید.

پرسش‌ها

- ۱- معنای (اللَّهُ أَكْبَرُ) را بیان نمایید.
- ۲- معنای (حَيَّ عَلَى الصَّلَاةِ) چیست؟
- ۳- (حَيَّ عَلَى الْفَلَاحِ) را ترجمه نمایید.
- ۴- (الصَّلَاةُ خَيْرٌ مِنَ النَّوْمَ) چه معنا دارد؟

شاگردان معنای جمله‌های اذان را در کتابچه‌های خود بنویسند

اقامت

گفتن اقامت برای نمازهای پنجگانه و نماز جمعه سنت است.

الفاظ اقامت

اللَّهُ أَكْبَرُ * اللَّهُ أَكْبَرُ * اللَّهُ أَكْبَرُ
أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ * أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ
أَشْهَدُ أَنْ مُحَمَّداً رَسُولُ اللَّهِ * أَشْهَدُ أَنْ مُحَمَّداً رَسُولُ اللَّهِ
حَىٰ عَلَى الصَّلَاةِ * حَىٰ عَلَى الصَّلَاةِ
حَىٰ عَلَى الْفَلَاحِ * حَىٰ عَلَى الْفَلَاحِ
قَدْ قَامَتِ الصَّلَاةُ * قَدْ قَامَتِ الصَّلَاةُ
اللَّهُ أَكْبَرُ * اللَّهُ أَكْبَرُ
لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ

معنای اقامت

ترجمه	الفاظ و کلمه‌ها
به تحقیق نماز جماعت برپا شد.	قدْ قَامَتِ الصَّلَاةُ

- ۱- معنای اقامت را در صنف تکرار نمایید.
- ۲- اقامت را باید چه کسی بگوید؟ در این باره در گروههای کوچک گفتگونمایید.

- ۱- فرق بین اذان و اقامت را بیان نمایید.
- ۲- معنای (قدْ قَامَتِ الصَّلَاةُ) چیست؟

شاگردان الفاظ اقامت را تکرار و عملی نمایند.

دعای اذان

تکرار جمله‌های اذان برای شنوندہ سنت است.
بعد از (حَمْدٌ لِلّٰهِ رَبِّ الْعٰالَمِينَ) و (حَمْدٌ لِلّٰهِ رَبِّ الْعٰالَمِينَ)
(اللّٰهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكُ الْفَلَاحَ) شنوندہ
(اللّٰهُمَّ إِنَّمَا مَوْلَايٰ إِلَّا أَنْتَ مَوْلَانَا
لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللّٰهِ) می گوید.

دعای مسنون بعد از اذان:

اللّٰهُمَّ رَبَّ هَذِهِ الدَّعْوَةِ التَّامَّةِ، وَالصَّلَاةِ الْقَائِمَةِ، آتِ مُحَمَّداً
الْوَسِيلَةَ وَالْفَضِيلَةَ، وَابْعِثْهُ مَقَاماً مَحْمُودًا الَّذِي وَعَدْتَهُ.

فعالیت‌ها

- ۱- دعای اذان را بین خود تکرار نمایید.
- ۲- در اذان کدام جمله است که مسلمانان را به سوی نماز دعوت می‌کند؟ بیان دارید.

پرسش‌ها

- ۱- تکرار جمله‌ها اذان چه حکم دارد؟
- ۲- بعد از شنیدن (حَيَّ عَلَى الصَّلَاةِ) چه خوانده می‌شود؟
- ۳- دعای مسنون بعد از اذان را بیان دارید.

کارخانه‌گی

شاگردان دعای اذان را حفظ نمایند.

معنای دعای اذان

ترجمه	الفاظ و کلمه‌ها
پروردگارا! تو صاحب این دعوت کامل	اللَّهُمَّ رَبَّ هَذِهِ الدَّعْوَةِ التَّامَّةِ
و صاحب نماز قایم استی	وَالصَّلَاةِ الْقَائِمَةِ
بده به محمد ﷺ آن وسیله و برتری را	آتِ مُحَمَّدًا الْوَسِيلَةَ وَالْفَضِيلَةَ
و حشر کن او را در مقام محمود که وعده داده بی او را.	وَابْعَثْهُ مَقَامًا حَمْوَدًا الَّذِي وَعَدْتَهُ

فعالیت‌ها

- ۱- معنای دعای اذان را در بین خود تکرار نمایید.
- ۲- شاگردان به دو گروه تقسیم شوند، یک گروه آن دعای اذان را خوانده و گروه دوم آن را ترجمه نمایند.

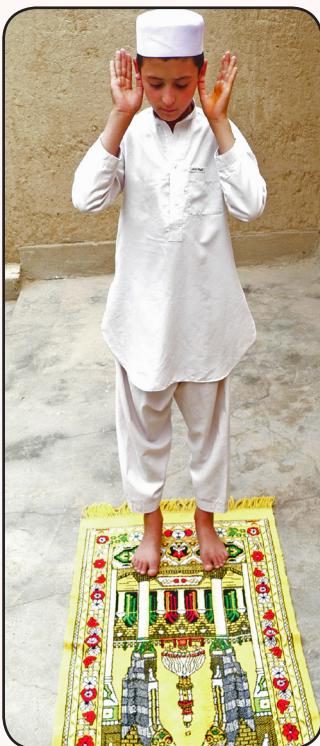

- ۱- (اللَّهُمَّ رَبَّ هَذِهِ الدَّعْوَةِ التَّامَّةِ) را ترجمه نمایید.
- ۲- معنای (وَالصَّلَاةِ الْقَائِمَةِ) چیست؟
- ۳- معنای (آتِ مُحَمَّداً الْوَسِيلَةَ وَالْفَضِيلَةَ) را بیان نمایید.
- ۴- (وَابْعَثْهُ مَقَاماً مَحْمُودَانِ الَّذِي وَعَدْتُهُ) را ترجمه نمایید.

شاگردان معنای دعای اذان را حفظ نموده و در کتابچه‌های خود بنویسند.

تکبیر تحریمه

گفتن (اللهُ أَكْبَرْ) را در شروع نماز، تکبیر تحریمه می‌گویند.

گفتن تکبیر تحریمه در نماز فرض است.

با گفتن تکبیر تحریمه نماز شروع می‌شود.

در هنگام گفتن تکبیر تحریمه، مرد دست‌های خود را تا نرمی‌گوش‌ها و زن، دست‌های خود را تا شانه‌ها بلند می‌کند.

بعد از گفتن تکبیر تحریمه، همه کارهای بیرون از نماز بر نماز گزار حرام می‌گردد.

- ۱- چند تن از شاگردان گفتن تکبیر تحریمه را تمثیل نمایند.
- ۲- در مورد این که چرا با گفتن تکبیر تحریمه همه کارهای بیرون از نماز بر نماز گزار حرام می‌گردد. در این باره با یکدیگر گفتگو نمایید.

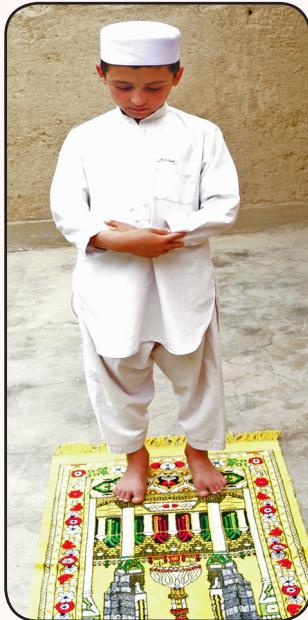
- ۱- تکبیر تحریمه چه را می‌گویند؟
- ۲- گفتن تکبیر تحریمه در نماز چه حکم دارد؟
- ۳- در هنگام گفتن تکبیر تحریمه مرد دست‌های خود را تا کجا باید بلند کند در عمل نشان دهید؟
- ۴- در هنگام گفتن تکبیر تحریمه زن دست‌های خود را تا کجا باید بلند کند در عمل نشان دهید؟

شاگردان حکم تکبیر تحریمه و لفظ آن را دو بار در کتابچه‌های خود بنویسند.

درس پیست و یکم

ثنا

ثنا: صفت و ستایش الله ﷺ را ثنا می‌گویند.
خواندن ثنا (سُبْحَانَكَ اللّٰهُمَّ) در نماز سنت است.
ثنا بعد از تکبیر تحریمه خوانده می‌شود.

معنای ثنا:

ترجمه	الفاظ و کلمه‌ها
پروردگارا! تو از هر نقص و عیب پاک استی.	سُبْحَانَكَ اللّٰهُمَّ
تو را چنانچه می‌زیبد، می‌ستایم.	وَبِحَمْدِكَ
و پر برکت است نام تو.	وَتَبَارَكَ اسْمُكَ
و بلند است مقام تو.	وَتَعَالَى جَدُّكَ
و جز تو کسی لایق عبادت نیست.	وَلَا إِلَهَ غَيْرُكَ

- ۱- معنای ثنا را در صنف بیان نمایید.
- ۲- در مورد این که چرا ما ثنای الله ﷺ را می‌گوییم در گروه‌ها گفتگو نمایید.

- ۱- ثنا چه را می‌گویند؟
- ۲- خواندن ثنا در نماز چه حکم دارد؟
- ۳- معنای ثنا را بیان نمایید.

شاگردان ثنا و معنای آن را در کتابچه‌های خود بنویسند.

درس بیست و دوم

تعوّذ و تسمیه

(أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ) را تعوذ می‌گویند.

(بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ) را تسمیه می‌گویند.

خواندن تعوذ و تسمیه بعد از گفتن، ثنا در نماز سنت است.

خواندن (بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ) در شروع هر کار خوب سنت است.

معنای تعوذ:

الفاظ و کلمه‌ها	ترجمه
أَعُوذُ بِاللَّهِ	پناه می‌برم به الله
مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ	از شر شیطان رانده شده

معنای تسمیه
بِسْمِ اللَّهِ
الرَّحْمَنِ
الرَّحِيمِ

- ۱- معنای تعود و تسمیه را تکرار نمایید.
- ۲- هر کاری که بدون (بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ) آغاز گردد، بی برکت و ناقص می باشد. درین باره گفتگو نمایید.

- ۱- تعود و تسمیه چه وقت خوانده می شود؟
- ۲- خواندن (بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ) در نماز چه حکم دارد؟
- ۳- (أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ) چه معنا دارد؟
- ۴- معنای (الرَّحْمَنِ) و (الرَّحِيمِ) را بگویید.

شاگردان معنای تعود و تسمیه را حفظ نمایند.

درس پیست و سوم

تسمیع و تحمید

گفتن (سَمِعَ اللَّهُ لِمَنْ حَمَدَهُ) را تسمیع می‌گویند.

گفتن (رَبَّنَا لَكَ الْحَمْدُ) را تحمید می‌گویند.

خواندن تسمیع و تحمید بعد از رکوع سنت است.

معنای تسمیع و تحمید:

ترجمه	الفاظ و کلمه‌ها
می‌شنود (قبول می‌کند) الله تعالی	سَمِعَ اللَّهُ
از هر کسی که ثنا و ستایش او را بگوید	لِمَنْ حَمَدَهُ
ای پروردگار ما، تنها برای تو پاکی و ستایش است.	رَبَّنَا لَكَ الْحَمْدُ

- ۱- معنای تسمیع و تحمید را تکرار نمایید.
- ۲- تسمیع و تحمید در کدام بخش نماز خوانده می‌شود؟ در این باره گفتگو نمایید.

- ۱- تسمیع چه را می‌گویند؟
- ۲- تحمید چه را می‌گویند؟
- ۳- تسمیع و تحمید در کدام بخش نماز خوانده می‌شود؟
- ۴- معنای (رَبَّنَا لَكَ الْحَمْدُ) را بیان کنید؟

شاگردان معنای تسمیع و تحمید را حفظ نمایند.

درس پیست و چهارم

تسبيحات

خواندن (سُبْحَانَ رَبِّيَ الْعَظِيمِ) و (سُبْحَانَ رَبِّيَ الْأَعْلَى) را تسبيحات می‌گویند.

سه بار خواندن (سُبْحَانَ رَبِّيَ الْعَظِيمِ) در رکوع سنت است.
سه بار خواندن (سُبْحَانَ رَبِّيَ الْأَعْلَى) در سجده سنت است.

معنای تسبيحات رکوع:

ترجمه	الفاظ و کلمه‌ها
پاکی است برای پروردگار من	سُبْحَانَ رَبِّيَ
که بسیار بزرگ است	الْعَظِيمَ
ترجمه	الفاظ و کلمه‌ها
پاکی است برای پروردگار من	سُبْحَانَ رَبِّي
که صاحب مقام بلند است	الْأَعْلَى

فعالیت‌ها

- ۱- تسبيحات نماز را در بین خود تکرار نمایيد.
- ۲- تسبيحات در کدام بخش نماز خوانده می‌شود، به گونه عملی تمثيل کنيد.

- ۱- تسبيحات چه را می‌گويند؟
- ۲- در رکوع و سجده چند مرتبه تسبيحات خوانده می‌شود؟
- ۳- (الْعَظِيمُ) چه معنا دارد؟
- ۴- معنای (الْأَعْلَى) را بگويند.

شاگردان معنای تسبيحات را حفظ نمایند.

سلام

بعد از ختم نماز بیرون شدن از آن فرض است.

بیرون شدن از نماز با خواندن (**السَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ**) سنت است.

نماز گزار به هر دو طرف روی آورده سلام می‌گوید.

روی نماز گزار در گشتندن سلام، باید برابر شانه هایش باشد.

سلام گفتن بیرون از نماز سنت و جواب آن واجب است.

معنای سلام

ترجمه	الفاظ و کلمه‌ها
سلامتی باد	السَّلَامُ
بر شما	عَلَيْكُمْ
و رحمت خداوند بر شما باشد	وَرَحْمَةُ اللَّهِ

- در مورد اینکه (سلام) در کدام بخش نماز ادا می‌گردد گفتگو نمایید.
- در مورد حکم سلام دادن و جواب آن در بیرون نماز گفتگو نمایید.

- گفتن (السَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ) چه حکم دارد؟
- حکم سلام دادن بیرون از نماز چیست؟
- معنای سلام را بگویید.

شاگردان الفاظ و معنای سلام را حفظ نمایند.

آداب خواب

خواب نعمت بزرگ الله ﷺ بر بندۀ گان است.
مسلمان در هنگام خوابیدن خود را به الله تعالی می‌سپارد.
بیدار شدن از خواب زنده‌گی دوباره برای انسان است.

آداب خواب:

ما در هنگام خوابیدن آداب ذیل را در نظر می‌گیریم:

- ۱- بعد از ادای نماز خفتن استراحت می‌کنیم.
- ۲- به پهلوی راست خواب می‌شویم.
- ۳- دست راست خود را زیر سر می‌گذاریم.
- ۴- آیت الكرسی و سوره‌های اخلاص، الفلق و الناس را می‌خوانیم.

- ۵- این دعا را می‌خوانیم: (اللَّهُمَّ بِإِسْمِكَ أَمُوتُ وَأَحْيَا).
 - ۶- وقتی که از خواب بیدار می‌شویم، این دعا را می‌خوانیم: (الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي أَحْيَانَا بَعْدَ مَا أَمَاتَنَا وَإِلَيْهِ النُّشُورُ).
- باید بیشتر از ضرورت خواب نکنیم.

- ۱- در باره آداب خواب گفتگو نمایید.
- ۲- دعاهايی که در هنگام خوابیدن و بيدار شدن خوانده می شوند باهم تکرار نمایید.

- ۱- قبل از خوابیدن، خواندن کدام سوره‌ها سنت است؟
- ۲- بعد از بيدار شدن از خواب کدام دعا را می‌خوانید؟

شاگردان آداب خواب را در ضمن مقاله در کتابچه های خود بنویسند.

دعای بیرون رفتن از خانه

ما در هر حالت از پیامبر ﷺ پیروی میکنیم.

رسول الله ﷺ فرموده اند: وقتی مسلمان از خانه خود بیرون می‌رود، باید این دعا را بخواند: «بِسْمِ اللَّهِ تَوَكَّلْتُ عَلَى اللَّهِ لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ».

شخصی که این دعا را می‌خواند برایش گفته می‌شود:

۱- تو بر راه حق هدایت شدی.

۲- همه ضرورتهای تو بر آورده شد.

۳- و از هر نوع شر و فتنه در امان گشته.

معنای دعای فوق:

به نام الله ﷺ از خانه بیرون می‌شوم، بر الله ﷺ توکل دارم،
به توفیق الله ﷺ از گناه نجات می‌یابم و کارهای نیک انجام

می‌دهم.

- ۱- دعای بیرون رفتن از خانه را در گروه‌های تکرار نمایید.
- ۲- معنای دعای بیرون رفتن از خانه را به یکدیگر بگویید.

- ۱- در هنگام بیرون رفتن از خانه کدام دعا را میخوانید؟
- ۲- فواید دعای فوق را بگویید.
- ۳- دعای فوق را ترجمه نمایید.

شاگردان دعای بیرون رفتن از خانه را با معنای آن حفظ کنند.

درس بیست و هشتم

اخلاق نیکو

پیغمبر ﷺ فرموده اند: «أَتَقْلُ شَيْءٍ فِي الْمِيزَانِ، الْخُلُقُ
الْحَسَنَ» مسنـد امام احمد

ترجمه: اخلاق نیک سنجین ترین عمل در ترازوی اعمال
است.

بعضی از کار های که از جمله اخلاق نیک شمرده می شوند
قرار ذیل می باشند:

- راست گفتن و خود داری از دروغ.
- خود داری از سخنان زشت و ناروا.
- همکاری با مردم در کارهای نیک .
- احترام به بزرگان و شفقت بر خورد سالان.
- خود داری از ضرر رساندن به مردم.
- امانت داری.

ما باید دارای اخلاق نیک باشیم، تا الله عزیز از ما راضی
شود و مردم از ما خوش باشند.

- ۱- در مورد اینکه بزرگان بر خورد سالان چگونه شفقت کنند؟ در گروههای کوچک گفتگو نمایید.
- ۲- چند نمونه از اخلاق نیک را بیان دارید.

- ۱- کلمه‌ها ذیل را ترجمه نمایید:
 - أَثْقَلُ شَيْءٍ
 - فِي الْمِيزَانِ
 - الْخُلُقُ الْحَسَنُ
- ۲- چند نمونه از اخلاق نیک را بگویید.

شاگردان در باره اخلاق نیک با اعضای خانواده خویش گفتگو نمایند، و در درس بعدی به نوبت، فواید اخلاق نیک را بیان دارند.

نشانه های منافق

حضرت محمد ﷺ فرموده اند: «آیةُ الْمُنَافِقِ ثَلَاثٌ إِذَا حَدَّثَ كَذَبَ، وَإِذَا وَعَدَ أَخْلَفَ، وَإِذَا أَؤْتِنَ خَانَ». رواه البخارى
ترجمه: نشانه های منافق سه است:

- ۱- در هنگام سخن گفتن، دروغ می گوید.
- ۲- بر وعده خود وفا نمی کند.
- ۳- و در امانت خیانت می کند.

ما باید همیشه راست بگوییم، بر وعده های خود وفا کنیم
و امانتدار باشیم.
دروغ گفتن انسان را بی اعتماد می سازد.

- ۱- شاگردان در باره نشانه‌های منافق با هم گفتگو نمایند.
- ۲- شاگردان در مورد اینکه:(دروغ گفتن انسان را بی اعتماد می سازد) گفتگو نموده و چند مثال بیان نمایند.

- ۱- کلمه‌ها ذیل را ترجمه نمایید:
 - آیة المُنَافِقِ
 - كَذَبَ
 - خَانَ
- ۲- نشانه‌های منافق چند است؟
- ۳- دروغ گفتن چه زیان دارد؟

شاگردان با همکاری اعضای خانواده زیان‌های دروغ گفتن را بنویسند.

مسلمان

مسلمان به هیچ کس ضرر نمی‌رساند.

حضرت محمد ﷺ فرموده‌اند: «الْمُسْلِمُ مَنْ سَلِمَ الْمُسْلِمُونَ
مِنْ لِسَانِهِ وَيَدِهِ». صحیح مسلم

ترجمه: مسلمان کامل کسی است، که مردم از ضرر زبان و دست او در امان باشند.

مسلمان برادر مسلمان است، و مسلمان بر برادر خود ظلم نمی‌کند.

دشنا� دادن، غیبت کردن و زشت گفتن برای مسلمان گناه است.

ما کسی را به نام بد یاد نمی‌کنیم.

ما هم صنفان خود را دوست داریم و به آن‌ها ضرر نمی‌رسانیم.

- ۱- شاگردان به همکاری معلم کارهایی را فهرست کنند، که از جمله زیان‌های زبان شمرده می‌شود.
- ۲- شاگردان به دو گروه تقسیم شوند، یک گروه زیان‌های زبان و گروه دوم زیان‌های دست را بیان کنند.

- ۱- حدیث درس را ترجمه نمایید.
- ۲- چند نمونه از زیان‌های زبان را بیان دارید.
- ۳- کلمه‌ها ذیل را ترجمه نمایید:
۱- مِنْ لِسَانِيَهِ ۲- وَيَدِهِ ۳- مَنْ سَلَمَ

شاگردان درباره گفتن سخن‌های نیک و خوب مقاله کوتاه را بنویسند.

درس سی و یکم

صحت

صحت نعمت بزرگ الله ﷺ است.

حضرت محمد ﷺ فرموده اند: «نِعْمَتَانِ مَغْبُونٌ فِيهِمَا كَثِيرٌ مِنَ النَّاسِ، الصَّحَّةُ وَالْفَرَاغُ» صحیح البخاری

ترجمه: دو نعمتی است که بسیاری از مردم از آن غافل اند، یکی صحت و دیگری فراغت است.

ما باید به صحت خود توجه داشته باشیم.

ما بدن، لباس و خانه خود را پاک نگه می داریم.

دندان های خود را با مسوک پاک نماییم.

- ۱- در باره اهمیت صحت با هم گفتگو نمایید.
- ۲- ترجمه حديث درس را با یکدیگر بگویید.

- ۱- حدیثی را که در مورد صحت است بیان کنید.
- ۲- کلمه‌ها ذیل را ترجمه نمایید:
(نعمَّاتٍ، مَغْبُونٍ، الصِّحَّةُ، وَالْفَرَاغُ)
- ۳- جمله‌های ذیل را در کتابچه‌های تان تکمیل نمایید:
 - صحت نعمت بزرگ..... است.
 - ما و خانه خود را پاک نگه می‌داریم.
 - دندان های خود را با پاک می‌نماییم.

در باره اهمیت صحت یک مقاله در کتابچه‌های تان بنویسید.

درس سی و دوم

ترحیم بر حیوانات

اسلام دین شفقت و مهربانی است.

الله ﷺ شخص مهربان و دلسوز را دوست دارد .

ترحیم بر حیوانات ثواب زیاد دارد.

ما باید حیوانات را آزار نه دهیم.

ما به حیوانات خوراک و آب می دهیم.

ترحیم بر حیوانات سبب رضایت الله ﷺ می گردد.

آزار دادن حیوانات گناه است.

ما باید بالای حیوانات بیشتر از توان آنها کار نکنیم.

فعالیت‌ها

- ۱- با همکاری معلم، چند نمونه دیگر ترحم بر حیوانات را که در متن نیست بیان دارید.
- ۲- بند کردن پرنده‌گان و حیوانات را در قفس‌ها گناه است. درین باره گفتگو نمایید.

پرسش‌ها

خانه خالی‌های ذیل را با کلمه‌های مناسب در کتابچه‌های قان پر نمایید:

- ۱- اسلام شفقت و ترحم است.
- ۲- الله ﷺ شخص را دوست دارد.
- ۳- آیا اذیت و آزار دادن حیوانات گناه است؟

کارخانه‌گی

شاگردان با همکاری معلم در باره شفقت و ترحم بر حیوانات مقاله کوتاه بنویسند.